

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Záviskou v právní věci žalobce **P. D.** zast. zákonnou zástupkyní L. D., zastoupeni JUDr. Alenou Porostlou, advokátkou se sídlem Prostorná 4, Ostrava-Mariánské Hory proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25.5.2011, č. j. MSK 123943/2010, o **příspěvek na péči**,

t a k t o:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25.5.2011, č. j. MSK 123943/2010, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení k rukám advokátky ve výši 1.600,-Kč do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í

I.

[1] Žalobci byl od 1.7.2010 odňat příspěvek na péči.

[2] Krajský úřad Moravskoslezského kraje, co by právní předchůdce žalovaného (srovnej zákon č. 73/2011 Sb.) napadeným rozhodnutím zamítnul odvolání žalobce a rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, odboru sociálních věcí a zdravotnictví ze dne 16. června 2010, č.j. 51022/2010/OOA potvrdil. Odvolací orgán na základě posouzení stupně závislosti posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR s pracovištěm v Ostravě, dle které nebyl žalobce osobu závislou na pomoc jiné fyzické osoby, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebuje jako osoba do 18 let věku každodenní pomoc nebo dohled při více než 4 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnost, dospěl k závěru, že nebyly u žadatele splněny podmínky pro nárok na příspěvek na péči. Odvolací orgán uvedl, že požádal posudkovou komisi MPSV ČR, pracoviště v Ostravě o posouzení stupně závislosti pro účely odvolacího řízení, které bylo provedeno dne 8. září 2010 se závěrem, že k datu zahájení správního řízení i k datu vydání napadeného rozhodnutí nešlo o osobu, která se podle ust. § 8 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Zdravotní stav nebyl dlouhodobě nepříznivý ve smyslu ust. § 3 písmene c) zákona o sociálních službách. Vzhledem k nově předloženým lékařským zprávám byl vypracován doplňující posudek dne 15.12.2010, 4.3.2011 a 6.5.2011 se závěrem, že posudková komise vyhodnotila skutečnosti, které vedly k požadavku na doplnění posudku a neshledala důvody pro změnu již přijatého závěru ze dne 8.9.2010, protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebuje jako osoba do 18 let věku každodenní pomoc nebo dohled při více než 4 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Podklady, z nichž komise vycházela byly: posudkový spis OSSZ Ostrava, spisová dokumentace odvolacího správního orgánu, kompletní zdravotní dokumentace praktické lékařky MUDr. P., nález PL DD, kontrolní neurologické vyšetření z 10.3.2010, kontrolní oční vyšetření z 3.5.2010, kontrolní psychologické vyšetření z 18.5.2010, vyšetření z Pedagogicko-psychologické poradny a nález Speciálně pedagogického centra ze dne 10.11.2010.

II.

[3] V žalobě ze dne 22.7.2011 bylo uvedeno, že žalobce trpí od narození lehkou mozkovou obrnou, přetrvává specifická vývojová dysortografie, znaky specifické vývojové dysgrafie, dyparetická forma ADHD- instabilita, afektivní labilita, motorická dyskoordinace, velmi pomalé pracovní tempo na bázi terénu DMO, artikulační neobratnost, trpí poruchou zraku, o čemž svědčí lékařské zprávy, které byly založeny do posudkového spisu. Bylo poukázáno na rozpor mezi sociálním šetřením v místě bydliště žalobce, dle kterého žalobce je závislý na pomoci jiné fyzické osoby ve smyslu ust. § 9

odst. 1,2 zákona o sociálních službách ve 20 zde vymezených úkonech a závěrem posudku lékaře OSSZ, který uznal žalobce závislého na pomoci jiné fyzické osoby pouze ve 4 úkonech a ke stejnému posudkovému závěru dospěla i posudková komise MPSV ČR. Zdravotní postižení žalobce je trvalé a t.č. dochází k mírnému regresu v rozumových schopnostech. Žalobce není schopen zvládat nároky běžné základní školy bez dopomoci osobního asistenta, byl vzděláván v individuálním plánu již na základní škole a nyní pokračuje ve studiu na Střední škole prof.Zdeňka Matějčka v Ostravě-Porubě s tím, že je mu povolen rovněž individuální studijní plán a ve výuce je nutná přítomnost osobního asistenta. Od narození trpí lehkou mozkovou obrnou, další, neméně závažným handicapem je i těžká zraková vada. Žalovaný se nevypořádal s námitkami obsaženými v odvolání, čímž porušil ust. § 89 odst. 2 správního řádu a rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné. Skutkový základ, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí je v rozporu s lékařskými zprávami založenými ve spise a se závěry sociálního šetření. V konečném návrhu uvedl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení.

[4] Žalovaný popřel oprávněnost námitek uvedených v žalobě. K tvrzení, že skutkový základ, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí je v rozporu s lékařskými zprávami a se závěry sociálního šetření uvedl, že byť posuzující orgán není subjektem příslušným rozhodovat o nároku a výši příspěvku na péči (stanoví toliko stupeň závislosti posuzované osoby), je správní orgán, s ohledem na uvedená zákonná ustanovení vázán závěry učiněnými posuzujícími subjekty, a to do té míry, že se od nich nemůže odchýlit, tedy rozhodnutí o příspěvku na péči musí korespondovat se závěry posuzujících orgánů (viz. § 11 zákona o sociálních službách). V posuzovaném případě byl podkladem rozhodnutí odvolacího správního orgánu posudkový závěr PK MPSV ČR ze dne 8.9.2010, doplněný dne 15.12.2010, dne 4.3.2011 a dne 6.5.2011, kdy tento závěr koresponduje se skutkovým závěrem o skutkovém stavu přijatým žalovaným, tj. že u žalobce nejde osobu, která se dle § 8 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Pokud žalobce v žalobě nesouhlasí se závěrem posudkové komise, žalovaný trvá na tom, že posuzující orgán (PK MPSV) je odborník na danou problematiku a jeho hodnocení vychází z kritérií, které pro stanovení stupně závislosti stanoví zákon o sociálních službách, kdy toto hodnocení je objektivní ve vztahu ke všem dostupným vstupním informacím (např. lékařské zprávy, sociální šetření) na jejichž podkladě PK MPSV úkony péče o vlastní osobu a soběstačnost hodnotí a v návaznosti na to i stanoví stupeň závislosti posuzované osoby. Žalovaný má tak za to, že PK MPSV učinila svůj závěr po podrobném a objektivním prozkoumání žalobcova zdravotního stavu a není zde tedy důvod rozporovat její závěry. PK MPSV posuzovala závislost žalobce opakovaně, a to s ohledem na nově doložené lékařské zprávy. Pokud se týká sociálního šetření, je to toliko jedním z podkladů na jehož základě provádí posuzující orgán posouzení stupně závislosti a nemusí se nutně shodovat s přijatým závěrem o skutkovém stavu. K tvrzení o nevypořádání se

s námitkami obsaženými v odvolacím řízení žalovaný uvedl, že námitky v odvolání obsažené se omezily toliko na nesouhlas s odejmutím příspěvku na péči, na shrnutí zdravotního stavu a shrnutí výsledků sociálního šetření, s konstatováním, že od 21 úkonů by se u nezletilého jednalo již o závislost ve stupni IV. Žalovaný se s těmito námitkami v odůvodnění vypořádal. Co do námítky, že došlo k porušení § 3 a § 8 zákona o sociálních službách a Úmluvy o právech dítěte uvedl, že v řízení o odvolání postupoval v souladu se všemi platnými právními předpisy, včetně zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a pokud jde o žalobcem namítaný rozpor s § 3 zákona (žalobce zde má pravděpodobně na mysli § 3 písm. c/, který vymezuje pojem „dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav“) žalovaný konstatuje to, co bylo již řečeno v předchozí části, tj. že u žalobce bylo po opakovaném posudkovém hodnocení shledáno, že se sice jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, nicméně z hlediska posouzení stupně závislosti dle § 8 zákona o sociálních službách, není osobou závislou na pomoci jiné osoby, když počet úkonů, které není žalobce schopen samostatně zvládnout nepřevyšuje počet 4 úkonů; konkrétně žalobce nezvládá 2 úkony soběstačnosti. Žalovaný má rovněž za to, že v řízení nedošlo k porušení Úmluvy o právech dítěte zakotvené v Ústavě ČR. Lze souhlasit s tím co je uvedeno v žalobě, totiž že duševně, tělesně nebo smyslově postižené dítě má právo na plný život a zvláštní péči a pomoc, nicméně zvláštní péči a pomoc je možno poskytovat při splnění zákonných kritérií, které žalobce, pokud jde o příspěvek na péči, nesplňuje. Navrhl žalobu zamítnout.

III.

[5] Z obsahu správního spisu soud zjistil, že Magistrát města Ostravy zahájil řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výši příspěvku na péči oznámením ze dne 7.9.2009 a rozhodl na základě sociálního šetření sociálního pracovníka ze dne 20.10.2009 a posouzení stupně závislosti lékařem OSSZ Ostrava ze dnů 20.1.2010, 3.3.2010, 15.4.2010 a 31.5.2010.

[6] Dle záznamu sociální pracovnice ze dne 20.10.2009 žalobce potřeboval pomoc nebo alespoň dohled u 20 úkonů, a to z úkonů péče o vlastní potřebu: při přípravě stravy, při mytí těla, při koupání, při péči o ústa, vlasy, nehty, výkonu fyziologické potřeby včetně hygieny, výběru oblečení a rozpoznání jeho správného vrstvení, orientaci v přirozeném prostředí, provedení si jednoduchého ošetření a dodržování léčebného režimu a z úkonů soběstačnosti: orientace vůči jiným fyzickým osobám, v čase i mimo přirozené prostředí, nakládání s penězi nebo jinými cennostmi, při obstarávání nákupů, vaření, mytí nádobí, běžném úklidu v domácnosti, přepírání drobného prádla, péči o lůžko, manipulace se zámkou, při udržování pořádku v domácnosti a při dalších jednoduchých úkonech spojených s chodem a udržováním domácnosti. Navštěvuje běžnou základní školu, ve třídě je ale snížený počet žáků, matka ve škole oficiálně plní funkce jeho osobního asistenta, musí ho také denně vozit do školy a zpět, sám by cestu nezvládl. Vzhledem ke zkrácené pravé noze, má problémy při chůzi na nerovném terénu

a po schodech, zakopává, neuvědomuje si překážky, schody, neumí odhadnout vzdálenost – časté pády. Potřebuje neustále vše připomínat, i opakovaně, při provádění veškerých činností potřebuje více času, je velmi zpomalený.

[7] Dle posudkového lékaře OSSZ Ostrava, který žalobce posoudil bez vlastního vyšetření, se u posuzovaného nejedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 3 písm.c) zákona č. 108/2006 Sb. a nejde o osobu, která se podle § 8 cit. zákona považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

[8] Odvolací orgán pro své rozhodnutí si vyžádal posouzení u posudkové komise MPSV ČR s pracovištěm v Ostravě. Tento posudkový orgán posuzoval žalobce bez jeho přítomnosti a vlastního vyšetření čtyřikrát (8.9.2010, 15.12.2010, 4.3.2011, 6.5.2011) se závěrem, že u účastníka řízení jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, dle psychologického vyšetření a nálezů z Pedagogicko – psychologické porady a dle nálezů PL DD je časově a osobu orientován, méně v cizím prostředí. Dle neurologického vyšetření je jen lehké omezení jemné motoriky rukou, chůze toporná bez opory. Pro zdravotní omezení není schopen zvládnout u soběstačnosti úkony b/ (orientace vůči jiným fyzickým osobám, v čase a mimo přirozené prostředí) a g/ (obstarávání si potravin a běžných předmětů). Ostatní úkony je schopen zvládnout v plném rozsahu. Zasláný nález ze Speciálně pedagogického centra z 10.11.2010 podrobně popisuje psychický stav, lokomoci s prostorovou orientací, které byly zhodnoceny posudkově naposledy 4.3.2011 u úkonů b) a g) u soběstačnosti. Nově zasláné odborné nálezy nepřinášejí nové skutečnosti o zdravotním stavu. Nejde o osobu, která se podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebuje jako osoba do 18 let věku každodenní pomoc nebo dohled při více než 4 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti.

IV.

[9] Krajský soud hodnotil nejen napadené rozhodnutí, ale i předcházející správní řízení dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb.,) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

[10] Soud musí v první řadě konstatovat, že řízení bylo zahájeno ex officio „Oznámením“ ze dne 7.9.2009. V tomto oznámení správní orgán uvedl, že se jedná o opětovné posouzení nároku a výše příspěvku na péči. V této souvislosti je nutno také odkázat na „Sdělení“ ze dne 9.1.2007, které bylo zasláno zákonné zástupkyni žalobce a jímž správní orgán oznámil, že od 1.1.2007 je podle zákona č. 108/2006 Sb. přiznán příspěvek na péči ve výši 9.000,- Kč měsíčně. V tomto sdělení je dále uvedeno, že vzhledem k tomu, že ke dni účinnosti předmetného zákona byl P. D. dítětem, které ke dni účinnosti zákona bylo považováno za dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, je podle § 120 odst. 2 cit. zákona považován za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III., a proto mu náleží

příspěvek v přiznané výši. Žalobce tedy pobíral příspěvek na péči a ve správním řízení, které je soudem přezkoumávané, došlo k jeho odnětí. Přesto však se ani žalovaný, ani správní orgán I. stupně, nevypořádaly s důvody odnětí dávky. Jestliže na počátku správního řízení žalobce pobíral příspěvek na péči a správní řízení vyústilo v odnětí předmětné dávky, pak správní orgán je povinen se přesvědčivě vypořádat s důvodem odnětí, a to tak, aby rozhodnutí bylo nejen přesvědčivé, ale současně i přezkoumatelné. V případě, že by správní orgán, který o věci rozhoduje, nemohl sám vyhodnotit důvod odnětí dávky, protože by změna spočívala v posudkovém hodnocení, je povinen zavázat posudkový orgán k uvedení důvodu.

[11] Kromě uvedeného v odstavci 10 tohoto rozhodnutí soud nemůže přehlédnout skutečnost, že posudkové orgány posuzovaly schopnost zvládat úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti bez vlastního vyšetření žalobce. V této souvislosti soud poukazuje na to, že dosud v judikatuře je zastáván názor, že vyšetření posuzované osoby v řízení o příspěvku na péči lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem, jež však neplatí bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4Ads 82/2011 – 44, www.nssoud.cz). Taková okolnost případu, jež vyžaduje přímé vyšetření žalobce lékařem OSSZ, by bezesporu byly zcela diametrální odlišnosti v posouzení schopnosti žalobce zvládat úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Vzhledem k tomu, že mezi zjištěním sociální pracovnící a lékařem OSSZ takové odlišnosti byly (sociální pracovnice vyhodnotila nutnost u 20 testovaných úkonů a lékař OSSZ u žádného úkonu, když dokonce vyslovil, že u žalobce se nejedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav), soud i z tohoto důvodu shledal pochybení v řízení před orgánem I.stupně, jestliže nevyžadoval od lékaře OSSZ vlastní vyšetření žalobce. Obdobná otázka je i v případě posudku posudkové komise MPSV. Tato komise došla zcela k odlišnému názoru oproti řízení před správním orgánem I.stupně, neboť dospěla k závěru, že u žalobce je dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a nutnost pomoci jiné fyzické osob stanovil u 2 testovaných úkonů. V tomto případě tedy došlo k zásadnímu rozporu, což soud považuje za takové okolnosti případu, jež vyžadovaly přímé vyšetření žalobce posudkovou komisí. Přímé vyšetření žalobce posudkovou komisí by bezesporu přispělo k přesvědčivosti, úplnosti a objektivitě jejich závěrů.

[12] Soud vzhledem k uvedenému v odst. 10 dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, čímž došlo k vadě řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.

[13] Soud vyhověl žalobě a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení dle ust. § 78 odst. 1 písm.a) s.ř.s. a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Správní orgán znovu ve věci rozhodne, přičemž své rozhodnutí mimo jiné odůvodní i důvodem odnětí dávky, dospěje-li v dalším řízení, že nárok žalobci zanikl.

[14] O náhradě nákladů řízení (výrok II.rozsudku) bylo rozhodnuto dle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Straně žalobce vznikly náklady s právním zastoupením. Zástupce účtoval za dva úkony právní služby po 1.000,- Kč (příprava včetně převzetí plus seps žaloby) a dvakrát režijní paušál po 300,- Kč, tj. 2.600,- Kč. Soud přiznal náhradu nákladů ve výši 1.600,- Kč, a to konkrétně: za dva právní úkony po 500,- Kč (§ 7 bod 2 a § 9 odst. 2 vyhl. č. 177/1996 Sb.) plus dvakrát paušál po 300,- Kč (§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), celkem 1.600,- Kč a ve zbytku vyúčtovanou částku zamítl.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotovení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí č. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnuto doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě, dne 2. března 2012

**JUDr. Jana Záviská
samosoudce**

